

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theologiae Mysticae Sive Exercitiorum Spiritualium Admodum Reverendi Patris P. Aloysii Siderei, Alias Vincentii Caraffa, Societatis Iesv Praepositi Generali, Tomvs ...

ex Italico Latino recenter idiomate opera et studio fidelissimi cuiusdam
interpretis donatus

Iter ad coelum in quatuor partitum Semitas seu partes, & Fasciculum
Myrrhæ

Caraffa, Vincenzo

Coloniae Agrippinae, 1660

cap. 4. De Virtute Pietatis erga parentes.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-49363](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-49363)

CAP. IV.

De Virtute Pietatis erga Parentes.

Quemadmodum virtus Religionis est virtus quædam honorificativa Dei, quia inclinatur ad cultum Deo tanquam primo Principio & ultimo nostro Fini tribuendum; ita virtus Pietatis est virtus quædam honorificativa genitorum seu parentum, inclinans ad reddendum iisdem convenientem honorem & reverentiam debitam, eò quod post Deum, nostri esse, nostræque vitæ principium existant & causa, Ratio, juxta S. Thomam, est, quia tam Religio, quam Pietas sunt virtutes annexæ virtuti Justitiæ: quæ respiciunt debitum, quod debetur aliis: ac cum ultimum esse. Religio respicit debitum, quod debetur Deo, ratione summæ excellentiæ in seipso, & summæ beneficiæ respectu nostri; ac Pietas respicit debitum, quod debetur Parentibus, ratione alterius cujusdam excellentiæ & beneficiæ longè inferioris: atque est alia virtus à Religione distincta, quæ dicitur Pietas.

2. Finis virtutis Pietatis est, satisfacere, quantum possibile est, obligationi, quâ Parentibus, Patri & Matri obstricti sumus, ratione superioritatis in esse, quam habent versus filios. Unde objectum illius est cultus exterior, veluti debitus genitoribus propter beneficium generationis.

3. Tres dantur proprii hujus virtutis actus.

S. Anton.

Primo, Reverentia: siquidem parentes nostros honoramus, juxta præceptum Christi: *Honora Patrem tuum, & Matrem tuam.*

p. 4.

Secundo, Obedientia. *Filij obedite parentibus vestris;* Colos. 3. sed non in iis, quæ Deo adversantur (tamen si essent in materia levi peccati venialis) aut quæ impedirent servitium Dei, veluti est ingressus Religionis; unde benedicit S. Hieronymus: *Summum genus Pietatis est, in his re esse crudelem.*

Tertio,

CAP

1. Tim. 5.

1.2. q. 101.

Tertio, debemus quoque parentibus, si sint pauperes, subministrare necessaria ad sustentationem vitæ, ita dictum illud Apostoli: *Filij reddite vicem Parentibus, hoc enim acceptum est coram Deo.* q. d. Reddite eis necessarium, quod vobis præstiterunt, enutrire eos in extrema necessitate constitutos, quem admodum vos educaverunt & nutriverunt. Quamvis, ut docet S. Thomas, quod debetur parentibus, tanquam nostris Majoribus & Superioribus, & tanquam principis nostri est, per se & necessarium, sit honor & reverentia; subministratio verò necessariorum in infirmitate & paupertate debeat eisdem secundario, & veluti accidentaliter.

4. Effectus proprius virtutis hujus, sicut & reliquarum pertinentium ad Justitiam, est, facere contentum æquum, & debitum. Et sapienter dicitur, quod debitum morale, importans certam quandam commensuratum & decentiam, est non sit debitum legale: enim per se sæpe parentibus supererogationis exhibetur obsequia, absque legis obligatione.

1.3. ad 2.

Quo ad praxin, virtus hæc exercenda est erga Deum, cum eadem virtute Religionis, quæ emittentei committitur virtutem Pietatis, quem admodum etiam virtus Obligationis & Gratitude. Quia virtus Religionis tendit ad honorem exhibendum Deo, non tanquam primo Principio duntaxat; verum etiam tanquam primo Patri nostro, primo Superiori, primo & Summo Benefactori. Unde hæc tres virtutes Pietatis, Obligationis, & Gratitude erga Deum non distinguuntur à Religionis.

Opusc. de dilect. Christi.

Insuper, hac virtute Pietatis, ut docet S. Thomas, plus debet amari Christus, Pater tuus celestis, quam homo Pater tuus terrenus. Quare, si obligaris diligere Patrem terrenum, à quo solum obtinisti corpus, quæque damnationis tuæ causa esse potest; quanto magis debes diligere Christum, à quo habes corpus & animam,

Deut. c. 32.

S. Thomas.

& omne bonum? *Nunquid non ipse est Pater tuus, qui possedit te, & fecit, & creavit te? Fecit corpus, & animam, possedit utrumque.*

Præterea diligitur Pater, quia enutrit filios suos.

In hoc præponderat Deus: quia pascit corpus, pascit S. Thomas.

omnium affluentia omnium bonorum, tum materialium, tum spiritualium. Dominus regit me, & nihil mihi Psal. 22.

locum: in loco pascuis ibi me collocauit. Adhuc diligitur Pater, quia studet magnificare filios. Et in hoc tantò præponderat Deus, quanto Divina gloria (quam Deus

omnibus permittit) major est omni gloria humana. Qui Apoc. 3. dabo ei sedere mecum in Throno meo: sicut & ego sedebam cum Patre meo in Throno eius. Quocirca dicit S. Apostolus Paulus: Flecto genua mea ad Patrem Domini nostri IESU CHRISTI, ex quo omnis Pater-

genus in celo, & in terrâ nominatur. Enimverò, ut exponit S. Thomas, Paternitas Dei, quâ producit ad intra, & creat ad extra, est Paternitas prima, à quâ omnis Paternitas creata dependet. Quare dicamus cum

Patre: Tu Domine Pater noster, & Redemptor noster. c. 63. O Domine, ut verum nostrum agnoscimus Patrem, ut propterea virtute Pietatis majorem imò infirmities majorem tibi debemus honorem & amorem, quam cui-

us alteri Patri terreno. Eadem virtute debemus quoque reverentiam & honorem Sanctis Angelis. Siquidem, ut docet S. Thomas, Non solum qui dat potentiam vitæ, sed etiam, qui

ad vitam vitæ, Pater noster dici potest: ergò quicumque lect. 4. datur aliquem ad aliquem actum vitæ, puta, ad benè vivendum, intelligendum, volendum, amandum, ejus

visus dici potest. Et in hoc sensu unus Angelus, in quantum illuminat alium, est Pater illius, sicut Magister est Pater Discipuli. De hac Angelicâ Paternitate lo-

quitur S. Apostolus, quando dicebat: Ex quo omnis generatus in cælis, nempe, ut exponit S. Thomas, in Angelis. Ergò ob eandem causam Angeli dici possunt Patres nostri, in quantum nos illuminantes indu-

unt nos ad aliquem actum vitæ. Igitur mediante pietate Pietatis eos ut Superiores. Principia & Auctores nostrarum operationum post Deum agnoscere: & ut tales amare & revereri, nec non in cunctis nostris necessitatibus ipsorum auxilium implorare & invocare debemus.

Denique, pro bono usu virtutis hujus respectu Patris & Matris observandum, hanc virtutem subordinari virtuti Religionis, ac proinde parentes amari propter cultum Pietatis ipsis debitum; sed multo magis propter cultum excellentioris Pietatis & obligationem Deo debitum. Unde amari debent in ordine & respectu ad primum Patrem, qui est Deus: in quantum hi derivantur ab illo, & in quantum primus nos est Deus ita vult & præcipit: recognoscendo & contemplando in Patre terreno nostrum Patrem caelestem, qui est Deus, & convertendo amorem carnalem parentum nostrorum, Patris & Matris, in amorem spirituales eorumdem.

CAP. V.

De Virtute Observantiae erga Superiores.

2.2 q.102. 1. **N**atura & officium hujus virtutis est, inclinatum adtribuendum honorem & reverentiam Superioribus debitam. Solum quia ipsi sunt Superiores, qui actu nos gubernant, vel possunt gubernare & regere. Unde virtus Observantiae distinguitur à virtute Pietatis quia hæc honorat parentes, in quantum sunt principia essendi & gubernandi; Observantia reveretur Superioribus solum, in quantum sunt principia gubernandi. Ratio est, quia gubernare, secundum S. Thomam, est movere in debitum finem: & quemadmodum id, quod movetur, certam quandam habet superioritatem & excellentiam respectu ejus, quod movetur; ita ex hoc convincitur, ut exhibeatur honor & reverentia.

2. Tres sunt hujus virtutis actus. Primus est Honor, qui debetur Superioribus. Est autem honor testificatio virtutis: testimonium, inquam, quod aliquo actu externo refertur de virtute Superioris, & si testimonium hoc solum redditur verbis, vocatur Laus. Præterea Honorem præcedit Reverentia, tanquam causa qua